

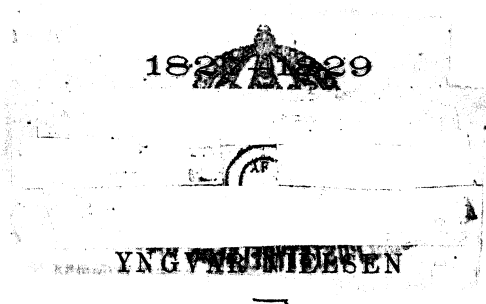
UH

60-23
40

AF

NORGES NYERE HISTORIE

GREV VON PLATENS STATHOLDERSKAB

KRISTIANIA

FÖRLAGT AF

P. T. MALLINGS BOGHANDEL

1875

TRYKT HOS A. W. BRØGGER.

Til

højvelbårne

herr greve Carl Baltzar Ernst von Platen,

kammerherre hos hds. maj. enkedronningen, medlem af den svenske rigsdags første kammer, ridder af den østerrigske Frants-Josefs-orden med kraschan, ridder af den preussiske krone-ordens tredie klasse, ridder af den russiske St. Anna-ordens tredie klasse og ridder af den nederlandske løve-orden.

Forord.

Nærværende fremstilling af de politiske begivenheder i årene 1827—1829, da grev von Platen var Norges statholder, slutter sig umiddelbart til min i 1873 udgivne skildring af grev Sandels's statholderskab. Der er imidlertid en væsentlig forskel i de ved begge arbejder benyttede kilder. Medens jeg ved udarbejdelsen af det sidstnævnte verk havde en fortrinlig hjælp i kongens og statholderens brevveksling, der tillod mig på en gang at få et indblik i de forhold, der for samtiden havde været de mest skjulte, og at give min fremstilling en større fylde, må jeg nu befrygte, at de utrykte kilders magerhed og ufuldstændighed i en altfor stor grad have lagt mig hindringer i vejen for at levere en korrekt og udtømmende skildring af en vigtig periode, for hvilken heller ikke de trykte kilder flyde rigelig. Jeg har fornemlig følt denne mangel på enkelte punkter, hvor det var af særegen vigtighed at kunne trænge så dybt ind som muligt for fra nærmeste hold at se begivenhederne udvikle sig. Dette gælder således alt, hvad der står i forbindelse med ansvarlighedsloven før og under Stortinget i 1828, og det mærkelige omsving i Karl Johans norske politik, der først kan spores i 1829. Jeg har her måttet indskrænke mig til skiz-

zerede antydninger af, hvad der foregik, uden at kunne forfølge begivenhedernes sammenhæng.

Under disse forhold har jeg også havt betænkeligheder ved for tiden at udgive mit arbejde i en sådan ufuldstændig form, og når jeg desuagtet har bestemt mig til allerede nu at lade det udkomme, da har dette fornemlig været i det håb, at jeg inden nogle år atter kunde få anledning til at behandle det samme tidsrum, som et afsnit i et større verk over fædrelandets historie i det nittende århundrede. En skildring, som den nærværende, vil dog også i ethvert tilfælde have sin betydning, som et middel til at udbrede kendskab til en periode af vor konstitutionelle historie, som nu er altfor lidet kendt. Den indeholder derhos enkelte nye oplysninger og kan, som jeg tør håbe, vel på enkelte punkter kaste nyt lys over datidens ejendommelige forhold.

Af de utrykte kilder, som ere benyttede ved udarbejdelsen af denne bog, må først og fremst nævnes den kopibog, som grev von Platen førte, medens han var Norges statholder, og som indeholder hans private breve samt enkelte breve til Karl Johan og kronprins Oskar. Denne er tilligemed en del breve fra Karl Johan og nogle andre dokumenter med megen liberalitet stillet til min rådighed af grevens familie. Ved siden deraf har jeg benyttet forskellige aktstykker fra Stortingets og enkelte andre offentlige arkiver, ligesom jeg også har havt nogen hjælp i en del private brevskeber fra hine år, der findes i overkammerherre, grev A. C. Lewenhaupts rige historiske samlinger på Sjøholm i Södermannland, til hvilke jeg under et ophold på dette sted i December 1873 fik fri adgang. Derhos har jeg dels ved korrespondance, dels ved mundtlige samtaler med endnu levende perso-